

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2015. évi december hó 18. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az orgazdaság büntette és más bűncselekmények miatt **I.rendű vádlott és 2 társa** ellen indult büntetőügyben a Pécsi Törvényszék 7.B.155/2013/106. számú ítéletének I.rendű vádlottra vonatkozó részét az alábbiak szerint változtatja meg:

- a tényállás 3. és 4. pontjában írt cselekményeket 2 rb. az 1978. évi IV. törvény 317.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő sikkasztás büntettének minősíti;
- a tényállás 1/a. és 3. pontjában írt cselekményeket 2 rb. az 1978. évi IV. törvény 277/A.§ (1) bekezdés a) pontjának első fordulatában meghatározott és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő egyedi azonosító jel megghamisítása büntettének;
- a tényállás 5. pontjában leírt cselekményeket 11 rb. az 1978. évi IV. törvény 277/A.§ (1) bekezdés b) pont utolsó fordulatában meghatározott és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő egyedi azonosító jel megghamisítása büntettének minősíti;
- a tényállás 1. és 1/a. pontjaiban leírt cselekmények elnevezése helyesen folytatólagosan elkövetett orgazdaság büntette;
- a Bnyt. 443/15. és Bnyt. 443/16. szám alatt nyilvántartott 2 darab BMW hatósági jelzés vonatkozásában az elkobzásra vonatkozó utalást mellőzi, egyúttal azok lefoglalását megszünteti;
- a Bnyt. 2011/384/2. szám alatt nyilvántartott egy darab távirányítós indítókulcsot és a Bnyt. 384/3. szám alatt nyilvántartott egy darab fekete indítókulcs bűnjeleket helyesen a lefoglalások megszüntetése után kell kiadni;
- a bűnjelekkel kapcsolatos rendelkezések körében tanú 9, a **zrt1 tanu26**, egyéb cég1, tanú 12, **tanú24, tanú25, zrt2., kft1.** és **kft2** vonatkozásában a magánfél megjelölést mellőzi;
- tanú 6 magánfél polgári jogi igényét helyesen egyéb törvényes útra utasítottnak tekinti;
- a I.rendű vádlott által az államnak megfizetendő bűnügyi költség összege helyesen 1.211.431 (egymillió-kettőszáztizenegyezer-négyszázharmincegy) forint.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába beszámítja az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen I.rendű vádlottás védője a büntetőjogi felelősség megállapítása miatt, felmentés érdekében jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában és a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján a sikkasztási cselekmények 2 rb. az 1978. évi IV. törvény 317.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő sikkasztás büntettekénti értékelését, egyebekben pedig az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását indítványozta.

I.rendű vádlottvédője fellebbezésének írásbeli indokolásában és a nyilvános ülésen jogorvoslati kérelmét azzal tartotta fenn, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére, illetve a kiszabott büntetés enyhítésére is indítványt tett.

A másodfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése alapján – a Be.349.§ (1) bekezdésében írt korlátok között – az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. Nem volt tehát annak tárgya az elsőfokú bíróság ítéletének **II.rendű** és **III.rendű vádlottra** vonatkozó, első fokon jogerőre emelkedett része.

Ennek során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a Be.352.§ (1) bekezdésének a) pontjára figyelemmel – az iratok tartalma és ténybeli következtetés alapján – az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette:

I.rendű vádlottat a Pécsi Városi Bíróság a 14.B.793/2005/16., illetve a Baranya Megyei Bíróság az 1.Bf.122/2006/26. számú határozataival *helyesen* 22 rb. felbujtóként elkövetett csalás büntette és 22 rb. magánokirat hamisítás vétsége miatt ítélte el. Büntetéséből 2010. január 14-én *helyesen* feltételes szabadságra bocsátás folytán szabadult. A feltételes szabadság 2011. január 13-án járt volna le. A büntetés esetleges kitöltésére vonatkozó *téves* megállapítást mellőzte. *(I.rendű vádlotterkölcsi bizonyítványa a másodfokú bíróság iratai között 12. sorszám alatt.)*

A tényállásból az ítélet 16. oldalának 2., 3. és 4. bekezdéseit mellőzte. Helyükbe a következő szövegrészek léptek:

I.rendű vádlott 2010. január 14. és 2011. március 19. között – közelebbről meg nem határozható személyektől és körülmények között – olyan gépkocsikat szerzett meg, amelyeket Magyarországon (.....n,tt,.....ben), illetve Ausztriában tulajdonosuktól elloptak. A gépkocsik eredetével tisztában volt, azok szétszerelésével és alkatrészkénti értékesítésével haszonszerzésre törekedett.

A járművek szétszerelésére, az alkatrészek tárolására az alábbi helyszíneken került sor:

....., a utcai garázssoron bérelt 4x4 méteres helyiségben, illetve a 2010. évi június hó 1. napjától havi 6.250 forintért az **kft3.**-től bérelt, a helyrajzi számon nyilvántartott és a4. szám alatt található 50 négyzetméter alapterületű telephely megnevezésű ingatlanon. A bérleti szerződés 2011. február 9-én kelt módosítását követően további 158 négyzetméter alapterületű műhelyt is használatba vett, a bérleti díj összege pedig 114.875 forintra emelkedett. Ezen túlmenően 2010. év tavaszától a tanú 15vel közösen bérelt, helyrajzi szám alattiüzemeltetőjének rendelkezése alatt álló 8. számú épületben.

Az ítélet 19. oldalán az 1.17. pontban szereplő időpont helyesen 2010. december 22.

I.rendű vádlottmindösszesen 82.146.000 forintra követte el a cselekményeit, melyből lefoglalással 6.799.600 forint megtérült.

Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás most már mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az I.rendű vádlottvédekezésével szemben álló részében is a bizonyítékok indokolt, okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság eljárását az eljárási törvény rendelkezéseinek megtartásával folytatta le.

A másodfokú bíróság is észlelte, hogy az első fokon eljáró bírói tanács elnöke a Be.207.§ (6) bekezdése értelmében egyesbíróként járt el I.rendű vádlott nevel.r. vádlott előzetes letartóztatásának egy éven túli meghosszabbítása során. Ez azonban – szemben a védő álláspontjával – nem értékelhető a Be.373.§ II/b. pontjában írt ún. abszolút hatályon kívül helyezési okként. Ennek okai a következők:

Az EBH 2013.B.1. szám alatt közzétett eseti döntés még azt az álláspontot képviselte, hogy a Be.207.§ (6) bekezdése szerint egyesbíróként eljáró és a terhelt előzetes letartóztatásának egy éven túli fenntartásáról döntő bíró az azt követő büntetőeljárásból nem kizárt.

Ettől azonban eltérő álláspontot foglalt el az Alkotmánybíróság a 34/2013.(XI.22.) számú határozatában, melynek 1. pontjában megállapítja, hogy az Alaptörvény XVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 207.§ (6) bekezdése szerint eljáró bíró ugyanezen törvény 21.§ (3) bekezdés a) pontjának megfelelően a bíróság további eljárásából ki van zárva.

A határozat rendelkező részéből azonban az is megállapítható, hogy az Alkotmánybíróság ezt a jogelvet csak a határozatának kihirdetését követően indult büntetőeljárások vonatkozásában fogalmazta meg követelményként. Az Alkotmánybírósági határozat a 2013. évi november hó 22. napján kelt, a közzététel tehát nyilvánvalóan csak ezt követően történhetett meg. Ez az időpont pedig lényegesen későbbi mint akár az elsőfokú bírósági eljárás, de különösen a vádlottal szembeni büntetőeljárás megindulásának időpontja.

Ugyanakkor a BH 2010.34. és a BH 2013.328. számú eseti döntések továbbra is irányadónak tekintendők, egybehangzó tartalmuk szerint pedig az ügy érdemi elbírálásából nincs kizárva az a bíró, aki megelőzően a nyomozási bíró által hozott határozatot másodfokon felülbíráló tanács tagja volt. Nem kifogásolható tehát az elsőfokú tanács elnökének ilyen döntések meghozatalában való közreműködése sem.

Ezért a védőnek abszolút eljárási szabálysértésre történő hivatkozással az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését célzó indítványa nem volt megalapozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletének bizonyítékokat értékelő részében foglalt, alapvetően helyes érvekre figyelemmel – szem előtt tartva a védő beadványaiban és perbeszédében előadottakat is – a másodfokú bíróság a tényállás mikénti megállapításával kapcsolatban mindössze az alábbiak kiemelését tartotta szükségesnek:

A bizonyítékok értékelését alapvetően meghatározó sajátossága volt az ügynek, hogy két nagy értékű BMW típusú személygépkocsi lefoglalására az Ausztriából történő ellopásukat követő napon már I.rendű vádlott.....i telephelyén, szétbontásuk közben került sor; tehát tettenérés történt, olyan körülmények között, amelyek védekezésének központi elemeit önmagukban is cáfolják. A személygépkocsik ellopásának és megtalálásának helye közötti földrajzi távolság nagysága, országhatárokat is érintő jellege és az eltelt idő rövideége ugyanis nyilvánvalóan kizárja az eladó és a vevő közötti – akár az interneten keresztül történő – jóhiszemű kapcsolatfelvételnél, a megállapodás megkötésének és teljesítésének lehetőségét; a tettenérés késő esti, 22 óra 30 perces időpontja pedig – mely a rendőri fellépés hiányában éjszakába nyúlóan folytatódott volna – a legális munkavégzés feltételezését.

Nem lehetett figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a lefoglalt járművekben megtalálhatóak voltak azok szétvágott rendszámtáblái, illetve egyikük forgalmi engedélye is. Ugyanakkor I.rendű vádlott semmiféle, a jogszerű megszerzésüket akár valószínűsítő okiratot vagy konkrét, ellenőrizhető adatot szolgáltatni nem tudott; annak ellenére sem, hogy ez már csak a birtokbavételtől eltelt rövid időre figyelemmel is mindenképpen elvárható lett volna.

Ez volt tehát a kiindulópont, és ezeknek az eseményeknek a tükrében kellett értékelni azt a további tény, hogy a I.rendű vádlottrendelkezése alatt álló telephelyekről – senki által sem vitatottan – további tizenhét olyan jármű maradványai, azonosítható alkatrészei kerültek elő, amelyeket tulajdonosaiktól, használóiktól elloptak. Két eset kivételével azt követően, hogy I.rendű vádlottat korábbi büntetéséből feltételes szabadságra bocsátották.

A tettenérés fentebb már érintett körülményei és a járművek nagy száma a jóhiszemű szerzés, a véletlen lehetőségét nyilvánvalóan kizárják, de hasonló következtetést lehet levonni abból is, hogy az alkatrészek kiköszörült alváz- és motorszámok nyomait hordozták, illetve speciális indítókulcs is lefoglalásra került.

Ezek a tények semmilyen formában nem hozhatók összhangba I.rendű vádlottvédekezésével, mely szerint nem autók bontásával, hanem az internet segítségével felkutatott, beszerzett használt alkatrészek továbbértékesítésével foglalkozott. Cáfolják azonban a szétszerelés különböző fázisaiban feltalált járművek, a tevékenység folytatásához szükséges hatósági engedély, bármiféle számla, nyilvántartás és könyvelés, illetve adóbevallás hiánya is.

I.rendű vádlottnem adott elfogadható magyarázatot arra, hogy milyen anyagi forrásból volt lehetősége ilyen mennyiségű és értékű alkatrész felhalmozására. Jól érzékelhetően elzárkózott minden olyan konkrét és ellenőrizhető adat szolgáltatásától, mely azok legális eredetét akár valószínűsítette volna. A büntetőeljárás megindítását követően mintegy öt évvel, a másodfokú eljárásban benyújtott néhány számla, illetve általános jellegű közlés – egy Csaba utónevű személytől,n, egy benzinkútnál vagy parkolóban vásárolt – erre nyilvánvalóan nem alkalmas.

III.rendű vádlott a Be.82.§ (1) bekezdésének b) pontjában írt figyelmeztetés után megtett nyomozati tanúvallomásában maga is elismerte, hogy a I.rendű vádlottrészére végzett munka során gondolta, hogy a szétszerelt járművek lopottak lehetnek (*nyomozati iratok 1127-1131. oldalai*).

Mindezek alapján helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy I.rendű vádlott lopott járművek szétszerelésével foglalkozott és tevékenysége haszonszerzésre irányult. Helyesen járt el akkor is, amikor csak a bizonyítottan vagyron elleni bűncselekményből származó személygépkocsikat, alkatrészeket rótt a terhére, ahol pedig ez nem volt kétséget kizáró bizonyossággal megállapítható, nem tett terhelő ténymegállapítást.

Alaptalanul kifogásolta I.rendű vádlottvédője szakértőligazságügyi szakértőnek a járművek forgalmi és lefoglaláskori értéke kapcsán tett, és az elsőfokú bíróság által tényállása alapjául elfogadott megállapításait. A szakértő ugyanis indokát adta az általa alkalmazott módszer helyességének. Megállapításait – kiegészítő szakértői véleményekben – a bizonyítási eljárásban felmerült újabb adatokra figyelemmel többször helyesbítette és pontosította. Nem maradt el a szakvélemény szóbeli előadása, és a tárgyaláson feltett kérdések megválaszolása, tisztázása sem. Ilyen előzmények után más igazságügyi szakértő kirendelése valóban indokolatlan lett volna.

Hasonlóképpen egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak a tényállás 3., 4., 5. és 6. pontjaival kapcsolatos indokolásával.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás kiegészítését, illetve helyesbítését az tette szükségessé, hogy – amint azt a védő is felvetette – részben tévesen, részben pontatlanul tartalmazta I.rendű vádlottkorábbi büntetéséből történő szabadulásának a körülményeit, időpontját és ezek következményeit. A korábbi elítélésével kapcsolatos bűncselekmények megnevezése hiányosan történt meg, az ítélet 16. oldalán pedig a telephelyekkel kapcsolatos leírásban tévesen kerültek rögzítésre egyes adatok, ezért szükségessé vált ezek ismételt megfogalmazása. Elírás folytán esetenként az elkövetés időpontja helytelenül került feltüntetésre, illetve hiányzott a valamennyi vagyron elleni bűncselekményt érintő összesített elkövetési érték rögzítése.

Az elsőfokú bíróság tényállása tehát a fenti kiegészítések és helyesbítések után megalapozottá vált, ekként az – figyelemmel a Be.352.§ (2) bekezdésére – irányadó volt a másodfokú eljárásban is. Következésképpen a tényállás mikénti megállapítását kifogásoló, illetve a hatályon kívül helyezést célzó jogorvoslati kérelmek eredménytelennek bizonyultak.

Az irányadó tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett I.rendű vádlottbüntetőjogi felelősségére; az ezt sérelmező, felmentés érdekében bejelentett fellebbezések sem voltak tehát megalapozottak.

Az elsőfokú bíróság a Btk.2.§ (1) és (2) bekezdésében megfogalmazott jogelvvel összhangban járt el, amikor I.rendű vádlottcselekményeit az azok elkövetésekor hatályban volt 1978. évi IV. törvényt alkalmazva bírálta el. Az ezzel kapcsolatban előadott indokai azonban – amint erre a fellebbviteli főügyész is utalt – tévesek, ezért azok helyesbítése vált szükségessé.

Nem helytálló az a megállapítás, mely szerint a I.rendű vádlottal szemben irányadó (halmazati) büntetés tételkerete az 1978. évi IV. törvény és a Btk. rendelkezései szerint is azonos.

Az elkövetés idején hatályban volt 1978. évi IV. törvény 326.§ (6) bekezdés b) pontjában írt öt évtől tíz évig terjedő legsúlyosabb büntetési tétel a 85.§ (1) és helyesen – nem (2), hanem – (3) bekezdése értelmében a felével emelkedik. A halmazati büntetés alapja tehát öttől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, melynek a 83.§ (2) bekezdés szerinti középértéke valóban 10 év.

A Btk.379.§ (6) bekezdés b) pontjában írt ugyancsak öttől tíz évig terjedő legsúlyosabb büntetési tételt – figyelemmel a Btk.81.§ (4) bekezdésére – a Btk.89.§ (1) bekezdése szerint kell a különös visszaesésre figyelemmel a felével emelni; majd az öt évtől tizenöt évig terjedő felemelt büntetési tételt a Btk.81.§ (3) bekezdése szerint ismét a felével megemelni. Ekként az irányadó öt évtől huszonnégy év hat hónapig terjedő büntetési tételkeret Btk.80.§ (2) bekezdése szerinti középértéke 13 év 9 hó.

Az elkövetéskori 1978. évi IV. törvény alkalmazásának oka tehát a kedvezőbb büntetési tételkeret, illetve az alacsonyabb középérték.

A cselekmények minősítése csak részben felel meg a büntető anyagi jogszabályoknak, illetve észlelte a másodfokú bíróság azt is, hogy az elsőfokú bíróság nem a Be.258.§ (2) bekezdésének d) pontjában, illetve a bűncselekmény bírósági határozatban történő megnevezéséről szóló 61. BK véleményben foglalt elveknek megfelelően járt el. Miután ez utóbbiak a határozat rendelkező részében a bűncselekmény Btk. Különös része szerinti megnevezését írják elő, a megfelelő jogszabályi rendelkezések feltüntetésével: a másodfokú bíróság az ítélet rendelkező részéből az orgazdasággént értékelt bűncselekmény esetén az *és üzletszerűen*, a sikkasztásként értékelt bűncselekmények vonatkozásában pedig az *üzletszerűen elkövetett* szövegrészt mellőzte.

A folytatólagosan elkövetett orgazdaság büntetnének a minősítése ugyan törvényes, a rendbeliségével kapcsolatban adott jogi indokolás azonban téves, azt tehát ugyancsak helyesbíteni kellett. A bűncselekmény törvényi egységként történő – folytatólagos – minősítése ugyanis nem a rendszeres haszonszerzésre törekvésen alapul.

A 4/2004. Büntető jogegységi határozat II. pontja értelmében folytatólagosan elkövetett az orgazdaság akkor, ha az orgazda a több elkövetési magatartást egységes elhatározással, rövid időközökben viszi véghez. Minthogy az orgazdaság bűncselekményének passzív alanya (sértettje) nincs, a folytatólagosság törvényi fogalmának elemei között szereplő *azonos sértett sérelmére* történő elkövetés hiánya – ha az egyéb törvényi feltételek fennállnak – a törvényi egység megállapítását önmagában nem zárja ki.

A jogegységi határozat III. pontja szerint az orgazdaság bűncselekménye körében a bűnhalmazat, vagy a folytatólagosság megállapítása szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az orgazda hány személytől szerezte meg a bűncselekményből származó dolgokat, s annak sem, hogy az alapbűncselekményeket hány személy sérelmére követték el.

A folytatólagosan elkövetett orgazdasággénti minősítés tehát azon alapul, hogy vagyoni haszon végett több alkalommal szerzett meg lopásból származó dolgot, és az 1978. évi IV. törvény 12.§ (2) bekezdésének e bűncselekmény esetében jelentőséggel bíró további feltételei is fennállnak.

A 2 rb. az 1978. évi IV. törvény 317.§ (1) bekezdésében meghatározott sikkasztás büntette helyesen nem a (2) bekezdés c) pontja szerint minősül, hanem az itt megjelölt minősítő körülményre –

üzletszerűség – figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerint.

Helyesbíteni kellett e bűncselekményekkel kapcsolatban a jogi indokolást is, miután az irányadó tényállás szerint I.rendű vádlottnem sajátjakénti rendelkezéssel, hanem jogtalan eltulajdonítással valósította meg azokat. Az ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis a tulajdonosi részjogosítványoknak a véglegesség szándékával történő gyakorlása nem sajátjakénti rendelkezést, hanem a társadalomra nagyobb veszélyt jelentő elkövetési magatartást, a jogtalan eltulajdonítást valósítja meg.

Az egyedi azonosító jel meghamisításának büntette kapcsán részben nem volt követhető az elsőfokú bíróság ítéletéből az, hogy a tényállásban leírt mely cselekmények melyik csoportba tartoznak, illetőleg azok minősítése sem felel meg az anyagi büntetőjog szabályainak.

Az 1978. évi IV. törvény 277/A.§ (2) bekezdés a) pontja minősített esetként szabályozza az üzletszerűen történő elkövetést. Mivel a vád tárgyát képező járműveket érintően két másik bűncselekmény – az orgazdaság és a sikkasztás – kapcsán maga az elsőfokú bíróság is megállapította az üzletszerűséget, így a másodfokú bíróság megítélése szerint nincs indok arra, hogy az egyedi azonosító jel meghamisításának büntette alapesetének megállapítására kerüljön sor. Helyesbíteni kellett az egyes elkövetési magatartások konkrét törvényhelyeit is.

Ezért a másodfokú bíróság a tényállás *1/a. és 3. pontjában* írt cselekményeket 2 rb. az 1978. évi IV. törvény 277/A.§ (1) bekezdés a) pontjának első fordulatában meghatározott és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő egyedi azonosító jel meghamisítása büntettének, a tényállás *5. pontjában* leírt cselekményeket 11 rb. az 1978. évi IV. törvény 277/A.§ (1) bekezdés b) pont utolsó fordulatában meghatározott és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő egyedi azonosító jel meghamisítása büntettének minősítette.

A közokirattal visszaélés vétségével összefüggésben hangsúlyozni szükséges, hogy a bűncselekmény elkövetésekor az 1978. évi IV. törvény 277.§ (1) bekezdésében önálló elkövetési magatartásként az elvétel még nem szerepelt, azonban a másodfokú bíróság megítélése szerint *a megszerzés*, mint elkövetési magatartás tetten érhető volt.

Az irányadó tényállás szerint I.rendű vádlotttudott arról, hogy az általa megszerzett,ből elloptott BMW forgalmi engedélye a személygépkocsiban van. Nem lehetett figyelmen kívül hagyni továbbá e körben azt sem, hogy ezt a birtoklási folyamatot nem a vádlott döntése szakította meg, hanem annak a hatóság fellépése, a tettenérés vetett végett.

A minősítés körében a védő írásban benyújtott beadványában sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság az üzletszerűségnek a törvényi alapját nem jelölte meg. Ezt pótolva a másodfokú bíróság rögzítette, hogy az helyesen az 1978. évi IV. törvény 137.§ 9. pontján alapul.

Elmulasztotta továbbá indokát adni az elsőfokú bíróság annak, hogy I.rendű vádlottmiért minősül különös visszaesőnek. Ennek oka az 1978. évi IV. törvény 137.§ 15. pontjának a 14. pontra visszautaló meghatározása, illetve a 333.§ 4. pontjának az a rendelkezése, mely szerint a különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekmények a vagyon elleni bűncselekmények, tehát a csalás, illetve a sikkasztás és az orgazdaság is.

I.rendű vádlottat a Pécsi Városi Bíróság a 14.B.793/2005/16. számú ítéletében 22 rb. felbujtóként elkövetett csalás büntette és 22 rb. magánokirat-hamisítás vétsége miatt ítélte 1 év 11 hónap börtönre, mely büntetéséből 2010. január 14-én feltételes szabadságra bocsátás folytán szabadult,

míg az eljárás tárgyát képező bűncselekmények elkövetésének időpontja 2010. január 14. és 2011. március 19. napja közötti időszak. A feltételes szabadság a helyesbített tényállás szerint 2011. január 13-án telt volna le, ekkor szűnt volna meg a büntetés végrehajthatósága, illetve kezdődhetett volna meg a hároméves várakozási idő.

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyesen tárta fel.

Nyomatékos súlyosító körülmény, hogy I.rendű vádlottal szemben két oknál fogva is – a halmazat és a különös visszaesés folytán – a felemelt büntetési tételkeret volt az irányadó. Hasonlóképpen a halmazatban álló bűncselekmények kettőt meghaladó száma, valamint a feltételes szabadság tartama alatti elkövetés.

A lefoglalt alkatrészek számából, mennyiségéből, az érintett járművek eltulajdonításának időpontjából és a járművek szétszerelésére szolgáló helyszínek bérleti időpontjából más következtetés nyilvánvalóan nem volt levonható, mint az, hogy a bűncselekmények elkövetésére – legalábbis részben – a feltételes szabadság tartama alatt, a vádlott szabadulását követő egy éven belül került sor. Ezért lehetett ezt a körülményt – a védő álláspontjával szemben – a vádlott terhére értékelni, illetve ennek további konzekvenciáit – a feltételes szabadság megszüntetése és a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének kizárása – is alkalmazni.

Enyhítő körülmény ezzel szemben a bűncselekmények elkövetése és a jogerős elbírálása között eltelt, négy évet meghaladó időmúlás. Hangsúlyozottan az, hogy I.rendű vádlottennek egy számottevő részét előzetes fogvatartásban töltötte. Az okozott kár elenyésző mértékű – az egytized részt sem elérő –, I.rendű vádlottmagatartásától független, pusztán a tettenérésre, lefoglalásra visszavezethető megtérülése érdemi enyhítő hatással nem bír.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak az ilyen jellegű bűncselekmények kriminológiai jellegzetességével, tárgyi súlyával összefüggésében kifejtett érvelésével mindenben egyetértett. Azzal tehát, hogy a lopott járművek értékesítésében, feldarabolásában, eltüntetésében való részvétel kiemelten veszélyes a társadalomra, és az ilyen cselekmények elkövetőivel szemben már csak generálpreventív szempontból sem mellőzhető a törvény szigorának alkalmazása. Az egyéni megelőzés vonatkozásában pedig nem lehetett figyelmen kívül hagyni azt, hogy I.rendű vádlottsemmiféle megbánást nem tanúsított, tettenérése ellenére sem tett, a cselekmények egyetlen részmozzanatára vonatkozóan sem beismerő vallomást.

Ezért a kétségtelenül szigorú, azonban a büntetési tétel középértékét el nem érő halmazati büntetés mértékét a másodfokú bíróság nem találta törvénysértően eltúlzottnak, így annak lényeges enyhítésére nem látott törvényes lehetőséget.

Következésképpen nem találta alaposnak a jogorvoslati kérelemnek az enyhítést célzó részét sem.

A büntetés kiszabása körében még arra szükséges utalni, hogy az elsőfokú bíróság által egyébként helyesen megállapított büntetési tételkeret az 1978. évi IV. törvénynek a különös visszaesőkkel szemben irányadó 97.§ (1) bekezdésén is alapul.

A járulékos kérdések körében észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság a bűnjelekkel kapcsolatban részben téves rendelkezéseket hozott.

A Bnyt. 443/15. és a Bnyt. 443/16. szám alatt nyilvántartott kettő darab feldarabolt állapotban levő, külföldi BMW hatósági jelzést elkobozni és megsemmisíteni is rendelte egyidejűleg. Ezért a másodfokú bíróság az elkobzásra vonatkozó utalást mellőzte, egyúttal azok lefoglalását a Be.155.§ (1) bekezdése alapján megszüntette, hiszen a megsemmisítésükre csak a lefoglalás megszüntetését követően kerülhet sor.

A Bnyt. 2011/384/2. szám alatt nyilvántartott 1 darab távirányítós indítókulcs és a Bnyt. 384/3. szám alatt nyilvántartott 1 darab fekete indítókulcs bűnjelekkel összefüggésben elmulasztotta rögzíteni, hogy azok csak a lefoglalásuk megszüntetését követően adhatók ki a lefoglalást szenvedő tanú 9nek.

Tévedett az elsőfokú bíróság akkor is, amikor a bűnjelekkel kapcsolatos rendelkezések körében tanú 9, a **zrt1 tanu26**, az egyéb cég1, tanú 12, **tanú24, tanú25**, a **zrt2.**, a **kft1**. és a **kft2** vonatkozásában a magánfél megjelölést használta. Ezen magánszemélyek és gazdálkodó szervezetek tulajdonában, illetve üzemben tartásában álltak a tényállás 1. pontjában írt ismeretlen elkövető által eltulajdonított és I.rendű vádlott által megszerzett gépkocsik. Polgári jogi igényt nem terjesztettek elő, ezzel kapcsolatban az elsőfokú ítélet semmilyen rendelkezést nem is tartalmaz. Helyesen történt meg ugyan az egyes gépkocsikhoz tartozó alkatrészek részükre történő kiadása, azonban a gépkocsi tulajdonosai és üzembentartói e körben nyilvánvalóan nem minősülnek magánfélnek, így a magánfél megjelölés mellőzése vált szükségessé.

Aforgalmi rendszámú Seat Cordoba típusú személygépkocsi tulajdonosa, tanú 6polgári jogi igényt terjesztett elő, amelyet az elsőfokú bíróság – helyesen – érdemben nem bírált el, azonban az ezzel kapcsolatos döntését helytelenül fogalmazta meg.

Ezért a másodfokú bíróság a Be.335.§ (1) bekezdése alapján a magánfél polgári jogi igényét helyesen *egyéb törvényes útra* utasítottak tekintette. Észlelte ezzel összefüggésben azt is, hogy az elsőfokú bíróság tévesen engedélyezett jogorvoslati lehetőséget a magánfélnek, hiszen azt a Be.346.§ (5) bekezdés b) pontja kizárja.

Számítási hibát vétett az elsőfokú bíróság a bűnügyi költség összegét érintően, ezért a másodfokú bíróság megállapította, hogy a I.rendű vádlott által az államnak megfizetendő bűnügyi költség összege helyesen 1.211.431 forint volt.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét I.rendű vádlottal szemben a Be.372.§ (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába az 1978. IV. törvény 99.§ (1) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is beszámította.

Dr.Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr.Bencze Beáta s.k. előadó bíró, Dr.Túri Tamás s.k. bíró

A Pécsi Törvényszék 7.B.155/2013/106. számú ítéletének I.rendű vádlottra vonatkozó része a Pécsi Ítéltábla Bf.II.42/2015/14. számú ítélete folytán – az abban írt változtatásokkal – a 2015. évi december hó 18. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

.Krémer László s.k.
a tanács elnöke